

POLISH

SAMOCHODEM PO

SZKOCJI

DRIVING IN SCOTLAND

**safer
scotland**
SCOTTISH GOVERNMENT

SAMOCHODEM PO

SZKOCJI

DRIVING IN SCOTLAND

DRIVING IN SCOTLAND

This booklet is for those from overseas who are living in Scotland and explains what you will need if you wish to drive in this country. If you are a visitor, that is, have your normal residence outside the UK and live there for at least 185 days in each calendar year because of personal or occupational ties, you will usually be exempt from UK registration and licensing requirements.

However, your vehicle must comply with the registration and licensing requirements that apply in your home country, and must be insured.

If, however, you are going to reside in the UK, then the vehicle you are using must be registered, licensed and insured in the UK as soon as possible. Otherwise you may be breaking the law.

Details on how to register your vehicle in the UK can be found at www.gov.uk/importing-vehicles-into-the-uk

We hope that you find this booklet helpful and will enjoy trouble-free motoring on our roads.

SAMOCHODEM PO SZKOCJI

Poniższe informacje przeznaczone są dla obcokrajowców mieszkających w Szkocji i zamierzających prowadzić tu samochód. Osoby przebywające w Szkocji czasowo, czyli osoby na stałe mieszkające poza Wielką Brytanią, tzn. przebywające tam przez co najmniej 185 dni w roku kalendarzowym ze względu na więzi rodzinne lub pracę, są zwolnione z obowiązku rejestracji pojazdu w Wielkiej Brytanii i nie podlegają przepisom dotyczącym wymiany prawa jazdy.

W przypadku osób przebywających w Wielkiej Brytanii czasowo pojazd musi spełniać wymogi dotyczące rejestracji i prawa jazdy obowiązujące w kraju pochodzenia. Pojazd musi być również ubezpieczony.

W przypadku osób zamieszkujących w Wielkiej Brytanii na stałe pojazd musi być zarejestrowany i ubezpieczony w Wielkiej Brytanii bezzwłocznie po przybyciu do kraju. Kierowcy muszą posiadać także ważne prawo jazdy zgodnie z obowiązującymi przepisami. Niedopełnienie tego obowiązku stanowi wykroczenie.

Szczegółowe informacje na temat rejestracji pojazdów w Wielkiej Brytanii znaleźć można na stronie www.gov.uk/importing-vehicles-into-the-uk

Mamy nadzieję, że zawarte tu informacje okażą się przydatne. Życzymy szerokiej drogi!

LICENCES

Do you have a valid car driving licence?

If you are from a country in the European Community/European Economic Area (EC/EEA)*

- provided your licence remains valid you can use your existing licence until aged 70 or for three years after becoming resident here, whichever is longer. If, for example, you are aged 45 you will not need to exchange your licence until you are 70 years old; and if you are 68 you will not need to exchange it until you are 71 years old. When it expires you must exchange it for a GB licence. You will not need to take a driving test to do this.

If you are from certain designated countries**

- provided your licence remains valid you can drive small vehicles (motorcars and motorcycles) for up to 12 months on your existing licence after becoming resident.
- to continue driving beyond this, you will need to exchange it for a GB licence within the 12-month period. You will not need to take a driving test to do this
- if you do not do this you will have to stop driving. However, you can still exchange a valid licence within five years of coming to this country without taking a British driving test.

If you are from any other country and have a licence or an International Driving Permit (IDP):

- you can drive for up to 12 months. To continue driving after that you should apply for a Provisional Licence and arrange to sit the British driving test before the end of the 12-month period.

If you do not have a licence and wish to drive, you will need to apply for a provisional licence and, after training, sit a driving test.

If your licence does not allow you to ride a moped or motorcycle you will need to complete a Compulsory Basic Training course before you can ride these.

For more information about licences, contact the Driver and Vehicle Licencing Agency (DVLA) on 0300 790 6801 or online at www.gov.uk/browse/driving/learning-to-drive

EC and EEA licences form two separate groups but are treated equally. The countries are:

* Austria, Belgium, Bulgaria, Republic of Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Liechtenstein, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, United Kingdom.

Designated countries are:

** Australia, Barbados, British Virgin Islands, Canada, Falkland Islands, Faroe Islands, Gibraltar, Hong Kong, Japan, Monaco, New Zealand, Republic of Korea, Singapore, South Africa, Switzerland, Zimbabwe.

PRAWO JAZDY

Czy masz ważne prawo jazdy?

Obywatele Wspólnoty Europejskiej/ Europejskiego Obszaru Gospodarczego (WE/EOG)*

- mogą używać dotychczasowego prawa jazdy (pod warunkiem że jest ważne) do ukończenia 70 roku życia lub przez trzy lata od osiedlenia się w Szkocji, w zależności od tego, który okres jest dłuższy. Przykładowo, osoby w wieku 45 lat nie muszą wymieniać prawa jazdy przed ukończeniem 70 roku życia; osoby w wieku 68 lat muszą wymienić prawo jazdy po ukończeniu 71 roku życia. Po wygaśnięciu posiadanego prawa jazdy należy wymienić je na brytyjskie. Przy wymianie prawa jazdy nie ma obowiązku zdawania egzaminu.

Osoby pochodzące z niektórych wyznaczonych krajów**

- mogą prowadzić pojazdy małej wielkości (samochody osobowe i motocykle), posługując się dotychczasowym prawem jazdy (pod warunkiem że jest ważne) przez 12 miesięcy od czasu osiedlenia się w Szkocji.
- aby móc prowadzić samochód po upływie 12 miesięcy, należy wymienić prawo jazdy na brytyjskie przed upływem tego okresu. Przy wymianie prawa jazdy nie ma obowiązku zdawania egzaminu.
- osoby, które nie dopełnią tego obowiązku, nie będą mogły prowadzić pojazdów. Ważne prawo jazdy można wymienić na brytyjskie w ciągu pięciu lat od przybycia do Wielkiej Brytanii bez konieczności zdawania egzaminu.

Osoby pochodzące z innych krajów i posiadające krajowe lub międzynarodowe prawo jazdy (IDP):

- mogą prowadzić w Wielkiej Brytanii przez 12 miesięcy. Przed upływem tego okresu należy złożyć wniosek o tymczasowe prawo jazdy (ang. provisional licence) i zdać egzamin na brytyjskie prawo jazdy, aby móc kontynuować prowadzenie pojazdów.

Osoby nieposiadające prawa jazdy powinny złożyć wniosek o wydanie tymczasowego prawa jazdy i, po odbyciu kursu, zdać egzamin na prawo jazdy.

Osoby pragnące prowadzić motocykl lub motorower, a których prawo jazdy nie obejmuje tych kategorii, powinny ukończyć obowiązkowy kurs CBT (ang. Compulsory Basic Training).

Więcej informacji na temat prawa jazdy udziela urząd Driver and Vehicle Licensing Agency (DVLA) pod numerem 0300 790 680. Informacje znaleźć można także na stronie www.gov.uk/browse/driving/learning-to-drive

Prawo jazdy z niżej wymienionych krajów WE i EOG stanowią odrębne grupy, ale traktowane są w taki sam sposób:

* Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Liechtenstein, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Norwegia, Polska, Portugalia, Republika Czeska, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy.

Kraje wyznaczone

** Australia, Barbados, Brytyjskie Wyspy Dziewicze, Falklandy (Malwiny), Gibraltar, Hongkong, Kanada, Japonia, Monako, Nowa Zelandia, Republika Korei, RPA, Singapur, Szwajcaria, Wyspy Owcze, Zimbabwe.

It is important that you have a valid licence. Without one you could:

- be fined up to £1000 and may be banned from driving or receive up to six penalty points (with 12 points you will no longer be allowed to drive). In addition, your insurance will not cover any costs that result from a crash
- have your vehicle seized.

Do you have a vocational licence?

Are you employed as a driver of a lorry, minibus or bus?

If so, your employer should have made sure that you meet all legal requirements.

If, however, you hold an EA/EEC licence and are driving any of these on your own behalf, you should make sure you meet the following requirements:

- you must register with the DVLA, telephone 0300 790 6801. You will be sent a D9 pack which should be completed and returned to the DVLA. Once you do so your licence will be returned. In the event of any incidents, you will be referred for prosecution. If you are from any other country, you must register your car licence with the DVLA, but you would then have to apply for a provisional vocational licence and sit a test for the particular category of vehicle you wish to drive.
- if from an EC/EEA country and under 45 years of age, you can drive in the UK on your own licence until aged 45 or for five years, whichever is the longer; if over 45 and under 65, you can drive up to your 66th birthday or for five years, whichever is the shorter; if 65 or older you can drive for 12 months after becoming a resident. Once any of these age limits is reached your licence must be exchanged for a British licence
- be 18 years of age to drive medium-sized vehicles
- be 21 years of age to drive large lorries or buses.

If you are from any other country (including the designated countries mentioned above) you must firstly hold a full British driving licence either by way of exchange or by passing a British motor car driving test (category B) and then apply for a provisional licence for large vehicles before you can drive lorries, minibuses or buses on the roads. If you are from Gibraltar, your licence is valid for 12 months and can be exchanged within five years of becoming resident here.

Za jazdę bez ważnego prawa jazdy grożą następujące

kary:

- grzywna w wysokości do 1000 funtów i zakaz prowadzenia pojazdów lub do 6 punktów karnych (po otrzymaniu 12 punktów karnych zostaje orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów). W przypadku nieposiadania ważnego prawa jazdy ubezpieczenie kierowcy nie pokrywa żadnych kosztów związanych z wypadkiem.
- konfiskata pojazdu.

Czy masz zawodowe prawo jazdy?

W przypadku kierowców ciężarówek, minibusów i autobusów, obowiązek dopełnienia wszystkich wymogów prawnych spoczywa na pracodawcy.

Osoby posiadające prawo jazdy z kraju należącego do EOG/WE i prowadzące własne pojazdy tego typu muszą spełnić następujące wymogi:

- Pojazd należy zarejestrować w DVLA, tel. 0300 790 6801. Wysłany zostanie formularz D9, który należy wypełnić i odesłać. Po jego odesłaniu i zarejestrowaniu pojazdu DVLA zwraca prawo jazdy. Wszystkie wykroczenia podlegają ściganiu sądowemu. Osoby pochodzące z innych krajów muszą zarejestrować prawo jazdy w DVLA, a następnie złożyć wniosek o tymczasowe zawodowe prawo jazdy (ang. provisional vocational licence) i zdać egzamin dla danej kategorii pojazdów.
- Osoby pochodzące z kraju należącego do WE/EOG i będące w wieku poniżej 45 lat mogą prowadzić pojazdy w Wielkiej Brytanii posługując się własnym prawem jazdy do ukończenia 45 lat lub przez pięć lat (zależnie od tego, który okres jest dłuższy); osoby powyżej 45 roku życia i poniżej 65 lat mogą posługiwać się dotychczasowym prawem jazdy do ukończenia 66 lat lub przez pięć lat (zależnie od tego, który okres jest krótszy); osoby powyżej 65 roku życia mogą prowadzić przez 12 miesięcy od osiedlenia się w Wielkiej Brytanii na stałe. Po upływie któregoś z tych limitów wiekowych prawo jazdy należy wymienić na brytyjskie.
- Pojazdy średniej wielkości mogą prowadzić wyłącznie osoby, które ukończyły 18 lat.
- Duże ciężarówki i autobusy mogą prowadzić wyłącznie osoby, które ukończyły 21 lat.

Obywatele innych krajów (w tym osoby pochodzące z wyżej wymienionych wyznaczonych krajów) muszą wymienić prawo jazdy na ważne brytyjskie prawo jazdy lub zdać egzamin na brytyjskie prawo jazdy kategorii B, a następnie złożyć wniosek o tymczasowe prawo jazdy uprawniające do prowadzenia dużych pojazdów (tj. ciężarówek, minibusów i autobusów). W przypadku osób pochodzących z Gibraltaru prawo jazdy zachowuje ważność przez 12 miesięcy i można je wymienić w ciągu 5 lat od osiedlenia się w Wielkiej Brytanii.

Are you driving an agricultural tractor?

If you wish to drive an agricultural tractor on the road you, or your employer, should check your existing licence to make sure you can drive these vehicles. The DVLA can be contacted on 0300 790 6801 and will advise you if your licence allows you to do this.

If you do not have this entitlement you will need to apply for a provisional licence and then a category F test. You do not need an ordinary driving licence to do this but you can only use the category F licence to drive agricultural tractors on the road and no other vehicles.

Useful safety advice on working with tractors can be found at:

www.hse.gov.uk/pubns/indg185.pdf or call the Health and Safety Executive on 01787 881 165 and ask for a copy of their booklet *“Using Tractors Safely”*.

Health conditions

You may have to notify the DVLA of certain health conditions. Details of these can be found at www.gov.uk/browse/driving/disability-health-condition

Are you a student?

If you are from an EC/EEA country then you can drive on your existing EC/EEA licence whilst it is valid or up to age 70.

If you have no licence you can only apply for a driving test if you have been studying here for more than six months.

If you are from any other country, your licence or IDP is valid for 12 months.

If you are from a designated country you can exchange your licence for a British one up to five years after becoming a resident here.

If you do not have a licence or if your licence is not from a designated country you will have to apply for a provisional licence and then take a driving test, provided you meet residency requirements.

Kierowcy ciągników rolniczych

Osoby prowadzące ciągniki rolnicze powinny sprawdzić (samemu lub za pośrednictwem pracodawcy), czy posiadane prawo jazdy uprawnia je do prowadzenia tego typu pojazdów. Informacji na ten temat udziela DVLA pod numerem 0300 790 6801.

Jeżeli posiadane prawo jazdy nie uprawnia do prowadzenia ciągników, należy złożyć wniosek o tymczasowe prawo jazdy i zdać egzamin na prawo jazdy kategorii F. Posiadanie zwykłego prawa jazdy nie jest wymagane, ale należy pamiętać, że prawo jazdy kategorii F uprawnia wyłącznie do prowadzenia ciągników rolniczych.

Przydatne informacje na temat bezpiecznej pracy z ciągnikami można znaleźć pod adresem www.hse.gov.uk/pubns/indg185.pdf. Pod numerem telefonu brytyjskiego urzędu nadzoru BHP, Health and Safety Executive (01787 881 165) można otrzymać broszurę zatytułowaną „*Using Tractors Safely*” („*Bezpieczna praca z ciągnikami*”).

Stan zdrowia

O niektórych rodzajach schorzeń kierowcy mają obowiązek informować DVLA. Szczegółowe informacje znaleźć można na stronie www.gov.uk/browse/driving/disability-health-condition.

Studenci

Studenci pochodzący z krajów należących do WE/EOG mogą posługiwać się dotychczasowym prawem jazdy do upływu jego ważności lub do ukończenia 70 roku życia.

Osoby nieposiadające prawa jazdy mogą przystąpić do egzaminu, pod warunkiem że studiują w Wielkiej Brytanii od co najmniej sześciu miesięcy.

W przypadku obywateli innych krajów międzynarodowe prawo jazdy zachowuje ważność przez 12 miesięcy.

Osoby pochodzące z wyznaczonych krajów mogą wymienić prawo jazdy na brytyjskie w ciągu pięciu lat od osiedlenia się w Wielkiej Brytanii.

Osoby nieposiadające prawa jazdy lub osoby pochodzące z innych krajów muszą złożyć wniosek o przyznanie tymczasowego prawa jazdy i zdać egzamin na prawo jazdy (pod warunkiem że spełniają wymogi dotyczące pobytu stałego w Wielkiej Brytanii).

INSURANCE

Do you have insurance?

You must have insurance to drive a car. The cost will depend on your age and the type of car you are driving. There are three types of insurance:

- **Third Party** – this covers costs to anyone injured or whose car, or other property is damaged because of you. It does not cover damage to your car.
- **Third Party, Fire and Theft** – in addition to the above, it covers damage to your car through fire or loss through theft.
- **Comprehensive** – this covers all the above and the cost of injury to yourself and repairs to your vehicle.

If borrowing a car, make sure that your own or the owner's insurance will cover you. If hiring a car, insurance is usually provided by the hire company.

Anyone else who drives your car has to be named on the insurance policy – there will be an extra cost for this.

If you are intending to reside here and have brought your car from your own country, you will have to have it insured in the UK as soon as possible.

If you have a vehicle which is registered in the UK, you must obtain insurance through a UK registered company. It is not permissible to have insurance from a company outside the UK in those circumstances.

It is important that you have insurance. Without insurance you could:

- be fined up to £5000
- be banned from driving
- receive up to eight penalty points
- have to pay the costs that result from the crash
- have your vehicle seized.

Insurance companies can easily be found on the internet or in local phone books.

Ask them what the insurance will cost and compare their prices as some can be cheaper. Make sure the cover you choose meets all your requirements.

UBEZPIECZENIE KOMUNIKACYJNE

Czy jesteś ubezpieczony?

Zabronione jest prowadzenie pojazdów bez ubezpieczenia. Koszt ubezpieczenia zależy od wieku kierowcy i rodzaju pojazdu. Wyróżniamy trzy rodzaje ubezpieczenia:

- **ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej** (ang. *third party*) – ten rodzaj ubezpieczenia obejmuje roszczenia z tytułu obrażeń ciała oraz uszkodzeń innego pojazdu lub mienia spowodowanych przez ubezpieczonego; ubezpieczenie OC nie pokrywa uszkodzenia samochodu ubezpieczonego;
- **ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, pożaru i kradzieży** (ang. *third party, fire and theft*) – oprócz wyżej wymienionych szkód ten rodzaj ubezpieczenia pokrywa także szkody na skutek pożaru lub kradzieży;
- **kombinowane ubezpieczenie komunikacyjne** (ang. *comprehensive insurance*) – ten rodzaj ubezpieczenia obejmuje wszystkie wyżej wymienione szkody oraz koszty wynikłe z obrażeń ciała doznanych przez kierowcę oraz koszty naprawy samochodu ubezpieczonego.

Pożyczając samochód należy sprawdzić, czy nasze ubezpieczenie lub ubezpieczenie osoby, od której pożyczamy samochód, obejmuje pożyczającego. W przypadku wynajmowanych pojazdów ubezpieczenie zapewnia zwykle wypożyczalnia.

W polisie ubezpieczeniowej muszą być wymienione wszystkie osoby prowadzące dany pojazd – pobierana jest za to dodatkowa opłata.

Osoby, które zamieszkują w Wielkiej Brytanii na stałe i które sprowadziły samochód z kraju pochodzenia mają obowiązek bezzwłocznie wykupić ubezpieczenie komunikacyjne.

W przypadku pojazdów zarejestrowanych w Wielkiej Brytanii ubezpieczenie należy wykupić w firmie zarejestrowanej w Wielkiej Brytanii. Niedozwolone jest posiadanie ubezpieczenia wykupionego w innym kraju.

Za brak ubezpieczenia grożą poważne konsekwencje:

- grzywna w wysokości do 5 tys. funtów
- zakaz prowadzenia pojazdów
- do 8 punktów karnych na prawie jazdy
- konieczność opłacenia kosztów wypadku
- konfiskata pojazdu.

Firmy ubezpieczeniowe ogłaszają się w Internecie i książkach telefonicznych.

Warto poprosić o wycenę i porównać kilka ofert, a także sprawdzić, czy dana polisa spełnia wszystkie wymagania kierowcy.

REGISTRATION

Is your car registered?

If you are a visitor and have brought your car from your own country and it has been registered and taxed there, you can use it for 6 months in any 12-month period.

To use it beyond this time you will need to register and license the vehicle with the DVLA. However, if you are intending to reside here and have brought your car from your own country, you will have to have it registered in the UK as soon as possible. Information on how to register and license your vehicle can be found at www.gov.uk/importing-vehicles-into-the-uk or by calling the DVLA on 0300 790 6802.

When you buy a car in the UK, it must be registered with the DVLA

- if you buy a new vehicle at a car sales outlet, the vehicle will be registered on your behalf by the sales outlet
If you buy a used UK vehicle at a car sales outlet, they will register the vehicle on your behalf and send the appropriate section of the V5C to DVLA and should pass the V5C/2 to yourself. You should receive a new document within six weeks. If you do not receive it within this time, please ring 0300 790 6802 to make further enquiries, quoting the registration mark of the vehicle concerned
- If you buy a used UK vehicle privately, make sure the seller has the registration certificate (V5C) in his possession and that you have sight of this document. Ensure that the person you are buying the vehicle from is the person named on the V5C. Check the vehicle details carefully including the vehicle identification number (VIN). The VIN is stamped into the chassis of the vehicle and is also located on a plate on the engine block. It is the responsibility of the registered keeper of the vehicle to return the document to DVLA
- Also ensure that there is an MOT certificate (if the vehicle is over three years old) and that the seller actually owns the car. This will be in the form of a bill of sale or receipt. The V5C does **not** prove ownership of a vehicle.

Advice on buying privately can be found at www.gov.uk/browse/driving/number-plate

REJESTRACJA

Czy pojazd jest zarejestrowany?

Pojazdy sprowadzone z zagranicy, za które opłacono podatek drogowy i które są zarejestrowane w kraju pochodzenia, można prowadzić w Wielkiej Brytanii przez 6 miesięcy w dowolnym okresie 12-miesięcznym.

Po upływie tego okresu pojazd należy zarejestrować w DVLA.

Osoby zamierzające zamieszkać w Wielkiej Brytanii na stałe, które sprowadziły samochód ze swojego kraju pochodzenia powinny bezzwłocznie zarejestrować pojazd w Wielkiej Brytanii. Informacje na ten temat znaleźć można na stronie www.gov.uk/importing-vehicles-into-the-uk lub pod numerem urzędu DVLA: 0300 790 6802.

Pojazdy zakupione w Wielkiej Brytanii muszą być zarejestrowane w DVLA

- W przypadku pojazdów zakupionych w salonie samochodowym rejestracji zwykle dokonuje salon.
- W przypadku pojazdów zakupionych u dealerów samochodów używanych rejestracji pojazdu dokonuje dealer, który odsyła odpowiednią część dowodu rejestracyjnego V5C do DVLA, a część V5C/2 oddaje kierowcy. Nowy dowód rejestracyjny wysyłany jest w ciągu sześciu tygodni. W przypadku nieotrzymania dowodu rejestracyjnego po upływie 6 tygodni, należy zadzwonić pod numer 0300 790 6802, podając numer rejestracyjny pojazdu.
- W przypadku używanych samochodów kupowanych od osób prywatnych należy zażądać okazania dowodu rejestracji pojazdu (V5C). Należy także sprawdzić, czy osoba sprzedająca pojazd jest osobą wskazaną w dowodzie rejestracyjnym V5. Należy dokładnie sprawdzić wszystkie dane, w tym numer identyfikacyjny pojazdu (VIN). VIN jest umieszczony trwale na podwoziu i jest nabity na tabliczce na korpusie silnika. Obowiązkiem zarejestrowanego właściciela pojazdu jest odesłanie dowodu rejestracyjnego do DVLA
- W przypadku pojazdów mających ponad 3 lata należy także zażądać okazania zaświadczenia z przeglądu technicznego (ang. *MOT certificate*) oraz dowodu własności pojazdu (tj. faktury lub rachunku). Dowód rejestracyjny V5C **nie** stanowi dowodu własności.

Wskazówki dotyczące kupowania pojazdów od osób prywatnych znaleźć można na stronie www.gov.uk/browse/driving/number-plate

TAX

Is your vehicle taxed?

All vehicles must be taxed. The amount of tax depends on the size of engine, the type of fuel, and how much carbon dioxide is produced. You pay less tax on vehicles with lower emissions.

- If you are intending to reside here and have brought your car from your own country, you will have to have it registered and taxed in the UK as soon as possible
- If you have bought a new car at a car sales outlet, it will be registered and licensed on your behalf and the vehicle will have a tax disc
- If you already own the car, it is registered in your name in the UK and you have a V5C for the vehicle, you should receive a Vehicle Licence Application/Statutory Off-Road Notification (V11) approximately two weeks before the renewal date. Complete this form and take it to a main Post Office with your insurance and MOT certificate (if the vehicle is over three years old). If the V11 is not available, form V10 (Vehicle Licence Application) is available from the Post Office or to download from www.gov.uk/government/publications/application-for-vehicle-tax-v10. They will then give you your tax disc, which should be placed on the inside of the left-hand side of your windscreen. There are other methods of renewing your tax disc - details can be found at www.gov.uk/browse/driving/car-tax-discs

PODATEK

Czy opłacono podatek drogowy?

Wszyscy właściciele pojazdów mają obowiązek opłacenia dodatku drogowego. Wysokość podatku zależy od pojemności silnika, rodzaju paliwa oraz ilości wytwarzanego dwutlenku węgla. Im mniejsze emisje, tym niższy podatek.

- Osoby osiedlające się w Wielkiej Brytanii na stałe i sprowadzające samochód z kraju pochodzenia obowiązane są bezzwłocznie pojazd zarejestrować i opłacić podatek drogowy.
- W przypadku nowych pojazdów zakupionych w salonie samochodowym podatek jest opłacony, a pojazd zarejestrowany.
- Właściciele pojazdów zarejestrowanych na swoje nazwisko w Wielkiej Brytanii i posiadający dowód rejestracyjny V5C otrzymują do wypełnienia formularz Vehicle Licence Application/Statutory Off-Road Notification (V11) na około dwa tygodnie przed upływem terminu płatności podatku. Wypełniony formularz należy okazać w urzędzie pocztowym wraz z ważną polisą ubezpieczeniową i zaświadczeniem z przeglądu technicznego (w przypadku pojazdów mających ponad trzy lata). W przypadku braku formularza V11 w urzędach pocztowych można otrzymać formularz V10 (Vehicle Licence Application). Formularz można także pobrać ze strony www.gov.uk/government/publications/application-for-vehicle-tax-v10. Po opłaceniu podatku kierowcy wydany zostaje dowód opłacenia podatku drogowego (ang. tax disc), który należy umieścić za przednią szybą pojazdu z lewej strony. Inne metody opłacania podatku drogowego przedstawione są na stronie www.gov.uk/browse/driving/car-tax-discs.

MOT CERTIFICATE

Do you have an MOT certificate?

The MOT test is administered by the Driver and Vehicle Standards Agency (DVSA), and is intended to ensure that vehicles over three years old are in good mechanical condition. The test will check brakes, tyres, lights, exhaust emissions and many other parts of the vehicle that could make it unsafe to drive or cause environmental pollution.

Further information on MOT tests can be found online at www.gov.uk/getting-an-mot

Once your car is three years old you will need to have it tested, and every year after that. Tests are carried out at approved MOT centres and you will be given a certificate if your vehicle passes. If the vehicle fails, it must be repaired and then retested before you can drive it. There is a fee for this certificate.

Even if your vehicle passes the MOT test, you have to make sure that it stays in good condition between tests by getting it repaired. The police can stop any vehicle that does not appear roadworthy, for example, one with faulty lights or a faulty exhaust.

ZAŚWIADCZENIE Z PRZEGLĄDU TECHNICZNEGO (MOT)

Czy masz zaświadczenie MOT?

Przeprowadzanie testów MOT egzekwuje urząd Driver and Vehicle Standards Agency (DVSA). Przeglądy mają na celu sprawdzenie stanu technicznego pojazdów mających ponad trzy lata. Podczas badania technicznego sprawdzane są hamulce, koła i opony, światła, układ wylotowy oraz inne części pojazdu pod kątem bezpieczeństwa oraz stopnia zanieczyszczenia środowiska.

Więcej informacji na temat przeglądu technicznego MOT znaleźć można na stronie www.gov.uk/getting-an-mot

Wszystkie pojazdy mające ponad trzy lata muszą być co roku poddawane przeglądowi. Badania przeprowadzane są w autoryzowanych warsztatach, które wydają zaświadczenia MOT. Usterki stwierdzone podczas przeglądu muszą być usunięte, a pojazd poddany ponownemu przeglądowi. Za wydanie zaświadczenia pobierana jest opłata.

Niezależnie od posiadanego aktualnego zaświadczenia MOT kierowcy mają obowiązek dbać o dobry stan techniczny pojazdu i dokonywać bieżących napraw między przeglądami. Policja ma prawo zatrzymywać pojazdy, których stan techniczny budzi zastrzeżenia (np. pojazdy z niesprawnie działającymi światłami lub układem wylotowym).

LEARNING TO DRIVE

If you do not have a licence and wish to learn how to drive, you should:

- be 17 years of age or over
- obtain a form at a Post Office to apply to the DVLA for a Provisional Licence
- once you have the Provisional Licence take driving lessons, preferably with an Approved Driving Instructor (if you are taught by anyone else, they must be at least 21 years of age and have held a licence for at least three years)
- display "L" plates at the front and rear of your vehicle
- not drive on motorways
- not drive alone.

The driving test consists of:

- a two-part theory test:
 - › Part one is a multiple-choice test. The test lasts 57 minutes (car and motorcycle) and 1 hour 55 minutes (HGV/PCV), and is taken at the nearest theory test centre.
 - › Part two is a hazard perception test. A number of video clips of driving are shown where you must identify situations that could become dangerous. The test is taken at the same time as the theory test
- a practical driving test, which lasts about 40 minutes.

You have to pass both parts of the theory test on the same day before you can take the practical driving test.

You can book a driving test online at www.gov.uk/book-driving-test, (Learners and new drivers and riders) or by phone 0300 200 1122

NAUKA JAZDY

Osoby ubiegające się o prawo jazdy muszą spełnić następujące warunki:

- wiek co najmniej 17 lat;
- należy wypełnić wniosek o wydanie tymczasowego prawa jazdy, który należy odesłać do DVLA (formularz wniosku można otrzymać na pocztę);
- po uzyskaniu tymczasowego prawa jazdy należy odbyć szkolenie, najlepiej pod kierunkiem wykwalifikowanego i wpisanego do ewidencji instruktora (ang. Approved Driving Instructor); lekcji mogą także udzielać inne osoby, pod warunkiem że posiadają prawo jazdy od co najmniej trzech lat i ukończyły 21 rok życia;
- z przodu i tyłu pojazdu należy umieścić tablice „L”;
- przed otrzymaniem pełnego prawa jazdy nie wolno jeździć po autostradzie;
- przed otrzymaniem pełnego prawa jazdy nie wolno jeździć samemu.

Egzamin na prawo jazdy składa się z dwóch części:

- dwuczęściowego egzaminu teoretycznego:
 - część pierwszą stanowi test wielokrotnego wyboru. Ta część trwa 57 minut (w przypadku samochodów osobowych i motocykli) lub 1 godzinę i 55 minut (w przypadku ciężarówek i pojazdów do przewozu pasażerów – HGV/PCV). Egzamin teoretyczny kandydaci zdają w najbliższym ośrodku egzaminacyjnym.
 - część druga dotyczy umiejętności oceny zagrożeń na drodze. Kandydatowi pokazuje się kilkanaście wideoklipów, na których należy zidentyfikować potencjalnie niebezpieczne sytuacje. Ten sprawdzian odbywa się w tym samym dniu, co część pierwsza egzaminu teoretycznego.
- części praktycznej – sprawdzian praktyczny trwa około 40 minut.

Do egzaminu praktycznego można podejść dopiero po zdaniu obu sprawdzianów teoretycznych w tym samym dniu.

Na egzamin można się umówić przez Internet pod adresem www.gov.uk/book-driving-test

(Learners and new drivers and riders) lub telefonicznie pod numerem 0300 200 1122.

GENERAL ADVICE

As laws vary from country to country, you should ensure that you are aware of traffic laws in the UK. **The Highway Code** is a guide to driving in the UK that also gives details of traffic laws. You can buy it in bookshops or view it online at www.gov.uk/highway-code. **It is strongly recommended that you read the Highway Code.**

Some important rules to follow:

- Drive on the left and overtake on the right. At roundabouts give way to traffic approaching from the right. At junctions obey any Stop or Give Way signs and markings.
- If you are used to driving on the right-hand side of the road your automatic reaction in an emergency will be to swerve in that direction, that is, into the path of traffic on the other side of the road. In view of this it is important that you give all your concentration to your driving and are not distracted by the car radio, etc.
- On busy roads other traffic will remind you to drive on the left. Extra care is needed on quieter roads where there are fewer vehicles on the road.
- Road signs may be different from those at home. British signs are shown in the Highway Code.
- You should drive more slowly near a school or where pedestrians may be present. At many schools you will see a School Crossing Patroller who helps the children to cross the road. They will hold up a 'Stop' sign if they want you to stop to allow the children to cross.
- If you see an emergency vehicle such as a police car, fire engine or ambulance using its blue lights, headlights or siren, you should pull over to let it pass as soon as it is safe to do so and without putting other road users in danger.
- Some road signs may give distances in miles and yards; and height, width or length restrictions in feet and inches rather than metric units of measurement. For example:
 - › Roadworks 800 yards (731 metres)
 - › Height 14 ft 6 in (4.42 metres)
 - › Width 6 ft 6 in (2 metres) (inches are often abbreviated to in. or shown as ". For example 6 in. or 6") (feet are often abbreviated to ft or shown as '. For example, 6 ft or 6').

INFORMACJE OGÓLNE

Ponieważ przepisy ruchu drogowego różnią się w poszczególnych krajach, kierowcy powinni zapoznać się z zasadami obowiązującymi w Wielkiej Brytanii. Zasady ruchu drogowego i obowiązujące przepisy przedstawione są szczegółowo w kodeksie drogowym (*ang. Highway Code*), który jest do nabycia w księgarniach. Kodeks dostępny jest także do przeglądania w Internecie pod adresem www.gov.uk/highway-code. **Wszystkie osoby zamierzające prowadzić samochód w Wielkiej Brytanii powinny zapoznać się z treścią kodeksu.**

Oto kilka najważniejszych zasad ruchu drogowego w Wielkiej Brytanii:

- Obowiązuje ruch lewostronny. Wymijanie odbywa się z prawej strony. Na rondzie pierwszeństwo mają pojazdy nadjeżdżające z prawej strony. Na skrzyżowaniach należy przestrzegać znaków zakazu wjazdu bez zatrzymania się (Stop), znaków ustąpienia pierwszeństwa (Give Way) oraz znaków namalowanych na drodze.
- Osoby przyzwyczajone do ruchu prawostronnego w nagłych sytuacjach automatycznie skręcają w prawo, czyli prosto w pojazdy nadjeżdżające z przeciwnej strony. Dlatego tak ważna jest pełna koncentracja podczas jazdy. Uwagi kierowcy nie powinno nic rozpraszać (np. radio itd.).
- Na drogach o dużym natężeniu ruchu kierowca jest w pewnym sensie zmuszony do jazdy po lewej stronie – przez inne pojazdy. Szczególną ostrożność należy natomiast zachować na drogach o mniejszym natężeniu ruchu, gdzie łatwiej jest zapomnieć o jeździe po lewej stronie.
- Znaki drogowe mogą różnić się od znaków stosowanych w innych krajach. Objasnienie znaków można znaleźć w kodeksie drogowym.
- W pobliżu szkół lub innych miejsc, w których przebywają piesi, należy pamiętać o zmniejszeniu prędkości. Przy szkołach można często zobaczyć osoby przeprowadzające dzieci przez ulicę (*ang. School Crossing Patroller*). Osoby te podnoszą znak z napisem „Stop”, którego kierowcy muszą przestrzegać.
- W przypadku zauważenia samochodu policyjnego lub pojazdu służb ratunkowych (straży pożarnej lub pogotowia) jadącego na sygnale, należy zjechać na lewą stronę drogi, aby umożliwić mu przejechanie. Należy to zrobić w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu innych użytkowników drogi.
- Niektóre znaki podają odległości w milach i jardach, a ograniczenia wysokości, szerokości i długości w stopach i calach, a nie w jednostkach metrycznych. Na przykład:
 - *Roadworks 800 yards* (roboty drogowe w odległości 731 m)
 - *Height 14 ft 6 in* (maksymalna wysokość 4,42 m)
 - *Width 6 ft 6 in* (maksymalna szerokość 2 m). Cale są często skracane do „in.” lub zastępowane symbolem " (np. 6 in. lub 6"). Stopy są często skracane do „ft” lub zastępowane symbolem ' (np. 6 ft lub 6').

Drinking and driving

- It is against the law to drive whilst impaired by alcohol. The penalties are severe: you could be fined up to £5000, be imprisoned and you will automatically be banned from driving for a minimum of 12 months. You will also have a criminal record for a minimum of 20 years. If anyone is killed because you have been drinking, you could be imprisoned for up to 14 years. In addition, you could be liable for any costs to someone injured in the crash and will find it much more expensive to obtain insurance in the future.
- In Scotland there is also a vehicle Forfeiture scheme. Under this scheme, your vehicle can be seized and forfeited if any one of the following is true:
 - You are caught drink or drug-driving and have a previous or pending drink or drug-driving conviction within the last five years
 - You refuse to provide a specimen for analysis
 - You are found to be three times the limit or more
- The legal limit is 50 milligrammes per 100 millilitres of blood, 22 micrograms per 100 ml of breath or 67 mg per 100 ml of urine.
- There is no easy way of knowing if you are under the legal limit. The amount of alcohol in your body depends on various factors such as the strength of the drink, your weight and metabolism. The best advice is not to drink and drive.
- If you do drink and drive, there is every chance that you will get caught – the police attach a high priority to detecting those who have been drinking and driving as many crashes are caused by people who are over the limit.

Drugs and medicines

- It is also against the law to drive whilst impaired by drugs or by medicines. If you are taking medicines make sure they will not affect your driving.

Speeding

Speed limits in the UK are as follows:

- Motorways and dual carriageways – 70mph (112kph)
- Single carriageways – 60mph (96kph)
- Built-up areas – 30mph (48kph)
- Sometimes, however, different speed limits will apply on these roads; these are clearly signed.
- In particular, there are 20mph (32kph) limits near many schools.
- Many residential areas are '20's Plenty' zones: these have an advisory 20mph speed limit and can be recognised by the signs being green.
- Medium-sized vans, large vans, lorries and buses have lower speed limits. These are shown in the Highway Code, and it is the responsibility of the driver to know the limits for the vehicle and road type. See www.gov.uk/speed-limits for more information.

Jazda pod wpływem alkoholu

- Jazda w stanie nietrzeźwym jest zabroniona i grożą za nią surowe kary: grzywna do 5 tys. funtów lub pozbawienie wolności z automatycznym odebraniem prawa na jazdy na co najmniej 12 miesięcy. Wpis karalności widnieje w kartotece przez co najmniej 20 lat. Jeżeli na skutek jazdy pod wpływem alkoholu dojdzie do wypadku śmiertelnego, kierowcy grozi kara pozbawienia wolności do lat 14. Kierowca może także ponosić odpowiedzialność za wszystkie koszty osoby poszkodowanej w wypadku. Automatycznie wzrastają również koszty ubezpieczenia.
- W Szkocji w następujących sytuacjach orzeczonej może być przepadek pojazdu:
 - za jazdę w stanie nietrzeźwym w przypadku osób wcześniej karanych lub oczekujących na skazanie za prowadzenie samochodu pod wpływem alkoholu lub narkotyków w ciągu ostatnich pięciu lat;
 - w przypadku niewyrażenia zgody na badanie zawartości alkoholu w organizmie;
 - w przypadku trzykrotnego lub większego przekroczenia dopuszczalnej zawartości alkoholu we krwi.
- Dopuszczalna zawartość alkoholu we krwi wynosi 50 miligramów alkoholu na 100 mililitrów krwi, 22 mikrogramów na 100 ml wydychanego powietrza lub 67 mg na 100 ml moczu.
- Ponieważ stężenie alkoholu w organizmie zależy od wielu czynników, takich jak rodzaj wypitego alkoholu, masa ciała, wzrost czy tempo przemiany materii, niemożliwe jest przewidzenie, czy przekroczony został dopuszczalny limit. Najlepiej zatem przestrzegać prostej zasady – „Piłeś? Nie jedź!”.
- Osoby, które decydują się na jazdę po spożyciu alkoholu powinny pamiętać, że istnieje duże prawdopodobieństwo zatrzymania przez policję. Policja zwraca szczególną uwagę na nietrzeźwych kierowców, ponieważ wiele wypadków spowodowanych jest przez osoby przekraczające dopuszczalny limit alkoholu we krwi.

Jazda pod wpływem narkotyków lub leków

- Jazda pod wpływem środków odurzających lub leków stanowi wykroczenie. Osoby przyjmujące lekarstwa powinny sprawdzić, czy mogą prowadzić samochód.

Jazda z niedozwoloną prędkością

W Wielkiej Brytanii obowiązują następujące ograniczenia prędkości:

- Autostrady i drogi szybkiego ruchu – 70 mph (112 km/h)
- Drogi jednojezdniowe – 60 mph (96 km/h)
- Tereny zabudowane – 30 mph (48 km/h)
- Czasami na tych drogach mogą obowiązywać inne ograniczenia prędkości. Są one wyraźnie oznakowane.
- W pobliżu szkół często obowiązuje ograniczenie prędkości do 20 mph (32 km/h).
- Na terenach mieszkalnych często znajdują się strefy „20's Plenty” (20 wystarczy): w tych strefach zaleca się ograniczenie prędkości do 20 mil na godzinę. Znaki zalecające takie ograniczenie są zielone.
- W przypadku średniej i dużej wielkości furgonetek, ciężarówek i autobusów zastosowanie mają większe ograniczenia prędkości. Są one wyszczególnione w kodeksie drogowym.
- W przypadku średniej i dużej wielkości furgonetek, ciężarówek i autobusów zastosowanie mają większe ograniczenia prędkości. Są one wyszczególnione w kodeksie drogowym. Obowiązkiem kierowców jest znajomość ograniczeń prędkości dla danego rodzaju pojazdu i drogi. Więcej informacji na stronie www.gov.uk/speed-limits

Seatbelts

Seatbelts **must** be worn by the driver and passengers. As the driver, you have to make sure all passengers under 14 years of age wear seatbelts or are seated in an approved child restraint, if applicable.

The following rules on carrying children apply with very few exceptions:

- Children under three years old must be in a correct child restraint in front and back. If there are no seatbelts in the vehicle to which a restraint can be fixed, the child cannot travel
- Children under 12 years old or under 135 cm in height (4 ft 5in) must use the correct child restraint in front. They cannot use the adult seatbelt. If there is a seatbelt in the back to which a restraint can be fixed, the child must use the correct restraint.
- Children aged 12 or 13, or younger children over 135 cm in height, must wear a seatbelt in front and back if fitted.
- Rear-facing child seats must not be used on seats where an active frontal airbag is fitted.

Further information on child seats is available at

www.goodeggcarsafety.com/scotland/, and more general seatbelt information at <http://think.direct.gov.uk/seat-belts.html>

Mobile phones

Hand-held mobile phones must not be used, including sending or reading text messages. In some circumstances, drivers may also be fined for using hands-free mobiles. To use your phone, park safely and switch off your engine. You could be fined £100 and receive three penalty points. The penalties are greater for larger vehicles.

Crash helmets

Crash helmets must be used at all times by motorcyclists and their passengers.

Pedestrian Crossings

- Once a pedestrian steps onto a zebra crossing you must stop to allow them to cross.
- At pelican crossings you must stop if the red light is showing as this means people are crossing. When the amber light flashes, you can proceed if there are no more pedestrians on the crossing.
- There are two other types of pedestrian crossings:
 - Puffin crossings – these allow more time for pedestrians to cross.
 - Toucan crossings – these allow cyclists and pedestrians to cross.

Both these crossings look very like a pelican crossing, however, there is no flashing amber phase. You must stop if the red light is showing and proceed only when the green light is showing, provided no one is on the crossing.

Pasy bezpieczeństwa

Prawo nakłada na kierowców i wszystkich pasażerów obowiązek zapinania pasów bezpieczeństwa. Obowiązkiem kierowcy jest dopilnowanie, aby wszyscy pasażerowie poniżej 14. roku życia mieli zapięte pasy bezpieczeństwa lub siedzieli w foteliku dziecięcym.

Z nielicznymi wyjątkami przy przewozie dzieci należy przestrzegać następujących przepisów:

- Dzieci poniżej 3 roku życia muszą podróżować w odpowiednim foteliku (zarówno z przodu, jak i z tyłu pojazdu). Dzieci nie wolno przewozić samochodem niewyposażonym w pasy bezpieczeństwa uniemożliwiające przymocowanie fotelika.
- Dzieci poniżej 12 roku życia lub poniżej 135 cm wzrostu podróżujące z przodu muszą siedzieć w foteliku. Stosowanie pasów bezpieczeństwa dla osób dorosłych jest w takim przypadku niedozwolone. Jeżeli z tyłu pojazdu znajduje się pas, do którego można przymocować fotelik, należy go stosować.
- Dzieci w wieku 12 lub 13 lat lub młodsze dzieci powyżej 135 wzrostu muszą podróżować z zapiętym pasem bezpieczeństwa zarówno z przodu, jak i z tyłu pojazdu.
- Zabrania się przewożenia w foteliku dziecka siedzącego tyłem do kierunku ruchu na przednim siedzeniu pojazdu z przednią poduszką powietrzną.

Więcej informacji na temat fotelików dla dzieci znajduje się na stronie:

www.goodeggcarsafety.com/scotland/, a ogólne informacje na temat pasów bezpieczeństwa znaleźć można pod adresem <http://think.direct.gov.uk/seat-belts.html>

Telefony komórkowe

Zabronione jest używanie telefonów komórkowych podczas jazdy (w tym także wysyłanie lub odczytywanie SMS-ów). W niektórych wypadkach kierowcy mogą być karani mandatem za używanie zestawu głośnomówiącego. Z telefonu można korzystać dopiero po zatrzymaniu pojazdu w bezpiecznym miejscu i wyłączeniu silnika. Za nieprzestrzeganie tego przepisu grozi grzywna w wysokości 100 funtów i trzy punkty karne na prawie jazdy. W przypadku większych pojazdów kary są wyższe.

Kaski

Motocykliści i pasażerowie podróżujący na motocyklach mają obowiązek noszenia kasków.

Przejścia dla pieszych

- Na widok pieszego wchodzącego na pasy kierowca ma obowiązek się zatrzymać.
- Na przejściach z sygnalizacją sterowaną przyciskami przez pieszego (ang. pelican crossing) należy się zatrzymać, gdy pokazuje się czerwone światło. Gdy pokazuje się żółte światło, kierowca nie ma obowiązku zatrzymywania się, jeżeli na przejściu nie ma pieszych.
- Spotyka się także dwa inne rodzaje przejść dla pieszych:
 - przejścia typu „puffin” – dają pieszym więcej czasu na przejście
 - przejścia typu „toucan” – umożliwiają przejście pieszym i rowerzystom.

Oba te przejścia są bardzo podobne do przejścia „pelikanowego”, z tą różnicą, że pomiędzy zielonym a czerwonym światłem nie zapala się światło żółte. Kierowca ma obowiązek zatrzymać się, gdy pokazuje się czerwone światło. Ruszyć wolno dopiero po zapaleniu się zielonego światła, pod warunkiem że na przejściu nie ma pieszych.

FURTHER INFORMATION

Useful Websites

For access to all motoring information, visit **visit www.gov.uk/browse/driving**

Note: Large public libraries often have internet facilities

Useful Telephone Numbers

DVLA Driving Licence Enquiries: 0300 790 6801

DVLA Vehicle Enquiries: 0300 790 6802

DVSA Driving Tests: 0300 200 1122

The information contained in this leaflet is intended as a guide to driving requirements in Scotland and not as a definitive statement of law.

DODATKOWE INFORMACJE

Przydatne strony internetowe

Informacje dla kierowców dostępne są na stronie www.gov.uk/browse/driving

Uwaga: z Internetu można korzystać w wielu bibliotekach publicznych.

Przydatne numery telefonów

Informacje na temat prawa jazdy (DVLA): 0300 790 6801

Zapytania dotyczące pojazdów (DVLA): 0300 790 6802

Egzaminy na prawo jazdy (DVSA): 0300 200 1122

Powyższe informacje na temat wymogów dotyczących jazdy samochodem w Szkocji mają charakter wyłącznie orientacyjny i nie stanowią źródła prawa.

Road Safety
SCOTLAND

© Crown Copyright 2012
APS Group Scotland 236339 08/12 (Polish)

Stwierdza się zgodność niniejszego egzemplarza z oryginałem.

Opracowanie:
Road Safety Scotland
Pentland House
47 Robbs Loan
Edinburgh
EH14 1TY
www.roadsafetyscotland.org.uk